

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Okamžité zrušení pracovního poměru zákonným zástupcem nezletilého zaměstnance

Právo okamžitě zrušit pracovní poměr nezletilého zaměstnance ze strany jeho zákonného zástupce se v českém právním řádu objevilo až v souvislosti s účinností tzv. nového občanského zákoníku čili zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen OZ), od 1. 1. 2014. S účinností OZ totiž nabyt účinnosti i jeho § 35 odst. 2, dle kterého zákonný zástupce nezletilého, který nedosáhl věku šestnáct let, může rozvázat pracovní poměr nezletilého nebo smlouvu o výkonu práce zakládající mezi nezletilým a zaměstnavatelem obdobný závazek, pokud to je nutné v zájmu vzdělávání, vývoje nebo zdraví nezletilého, způsobem stanoveným jiným právním předpisem.

Tím jiným právním předpisem je zákon č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce (dále jen ZP), kterému byla v podstatě prostřednictvím ust. § 35 odst. 2 OZ dána působnost v této věci[1]. Vedle zmíněného ust. OZ bylo proto k datu účinnosti OZ vloženo do ZP ust. § 56a, ve kterém je konkretizováno obecné ustanovení § 35 odst. 2 OZ. Dle ust. § 56a ZP je zákonný zástupce nezletilého zaměstnance, který nedosáhl věku 16 let, oprávněn okamžitě zrušit pracovní poměr nezletilého zaměstnance, pokud je to nutné v zájmu vzdělání, vývoje nebo zdraví tohoto zaměstnance. Pro úplnost doplňuji, že k výkonu závislé práce se podle ZP může zavázat nezletilý, který dovršil patnáct let a ukončil povinnou školní docházku (ust. § 35 odst. 1 OZ). Zákonný zástupce má tedy k výkonu svého práva dle ust. § 56a ZP maximálně rok. K tomu, aby bylo okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zákonného zástupce nezletilého platné, se ovšem v ust. § 56a ZP vyžaduje i přivolení soudu, což může zřejmě, s ohledem na aktuální průměrnou délku soudního řízení v České republice, prakticky znemožnit užití tohoto způsobu skončení pracovního poměru v praxi. Zda tento faktický stav věci nebude vést v budoucnosti k jisté prioritizaci řízení o udělení souhlasu k okamžitému zrušení pracovního poměru nezletilého zaměstnance jeho zákonným zástupcem (např. stanovením zákonné lhůty pro rozhodnutí soudu v této věci) je samozřejmě otázka. V každém případě, tato v zásadě nová právní úprava akcentuje zvýšení rodičovské odpovědnosti, dokud dítě nenabude plné svéprávnosti. Proto byla v OZ, oproti právnímu stavu platnému a účinnému k 31. 12. 2013, právní úprava ve prospěch zákonného zástupce nezletilého zesílena. Toto zesílení rodičovské odpovědnosti je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Skutečnost, že fyzická osoba mladší než 18 let se může sama zavázat k výkonu závislé práce, ještě neznamena, že je sama dostatečně způsobilá bránit se proti hospodářskému vykořisťování, včetně zaměstnávání pracemi, které jsou pro ni nebezpečné, škodící zdraví nebo tělesnému, duševnímu, duchovnímu, mravnímu nebo sociálnímu rozvoji (čl. 1, 32, 34 a 36 ÚoPD).[2]

Pokud se týče subjektu, který je oprávněn okamžitě zrušit pracovní poměr nezletilého zaměstnance podle ust. § 56a ZP, tedy o zákonného zástupce nezletilého, je nutné si vypomoci výkladem, neboť OZ explicitně nestanoví kdo je považován za zákonného zástupce nezletilého. Na základě výkladu OZ docházíme k závěru, že zákonnými zástupci nezletilého jsou primárně jeho rodiče, tedy matka a/nebo otec (ust. § 775 a násl. OZ), kterými se na základě rozhodnutí soudu o osvojení nezletilého stává i osvojitel, popř. osvojitelé (ust. § 797 OZ). Může jím být ale i soudem jmenovaný poručník (viz níže).[3] Zastupování dítěte jeho rodiči patří do tzv. rodičovské odpovědnosti (ust. § 858 OZ), která náleží stejně oběma rodičům a má ji tudíž každý rodič, ledaže jí byl soudem zbaven (ust. § 865 OZ). Nežije-li některý z rodičů nebo není-li znám, nemá-li některý z rodičů rodičovskou odpovědnost, nebo

je-li výkon jeho rodičovské odpovědnosti pozastaven, vykonává rodičovskou odpovědnost druhý rodič; to platí i tehdy, je-li rodičovská odpovědnost jednoho z rodičů omezena nebo je-li omezen její výkon (ust. § 878 odst. 1 OZ). Nemá-li žádný z rodičů rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu nebo je-li výkon rodičovské odpovědnosti obou rodičů pozastaven, anebo je-li rodičovská odpovědnost rodičů dotčena některým z uvedených způsobů, ale každého jinak, jmenuje soud dítěti poručníka, kterému náleží povinnosti a práva rodičů nebo jejich výkon na místě rodičů (ust. § 878 odst. 2 OZ).

Jak již bylo zmíněno výše, soud může k okamžitému zrušení pracovního poměru nezletilého jeho zákonným zástupcem vyslovit svůj souhlas pouze v případě, že je to nutné v zájmu vzdělání, vývoje nebo zdraví tohoto zaměstnance. Samotné zvážení nutnosti ukončení pracovního poměru nezletilého, aby nedošlo k narušení vývoje, zdraví nebo vzdělání nezletilého, kteréžto zájmy jsou v ust. § 56a ZP explicitně vyjmenovány jako zájmy, které je ve vztahu k nezletilému potřeba chránit i proti jeho vůli, je výhradně na soudu a bude vždy zvažováno soudem ve vztahu ke konkrétnímu nezletilému, jeho zdravotnímu stavu, vývoji či vzdělání, respektive neúplnosti (nedokončenosti) vzdělání takového nezletilce.

Zákonnému zástupci nezletilého zaměstnance ZP zároveň v souvislosti s jeho oprávněním okamžitě zrušit pracovní poměr nezletilého zaměstnance ukládá i jednu povinnost, a to povinnost doručit stejnopis okamžitého zrušení pracovního poměru a přivolení soudu nezletilému zaměstnanci. Je tomu samozřejmě z toho důvodu, že dochází ke skončení pracovního poměru nezletilého zaměstnance, který není ani adresátem předmětného právního jednání ani osobou, která takové právní jednání činí (je k jeho učinění oprávněna), a tudíž by se o skončení svého pracovního poměru k zaměstnavateli nezletilý zaměstnanec ani nemusel dozvědět. Bez větších pochyb lze ale dle mého názoru uzavřít, že by nesplnění této povinnosti ze strany zákonného zástupce nezletilého nemělo vliv na platnost samotného okamžitého zrušení pracovního poměru.

JUDr. Markéta Neklová,
advokátka

[1] Jouza, L. Změny ve skončení pracovního poměru. Bulletin advokacie, 2014, č. 3.

[2] Jouza, L. Změny ve skončení pracovního poměru. Bulletin advokacie, 2014, č. 3.

[3] Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Zuklínová, M. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek II. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 511 (autorkou citované části je JUDr. Michaela Zuklínová, CSc.).

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)